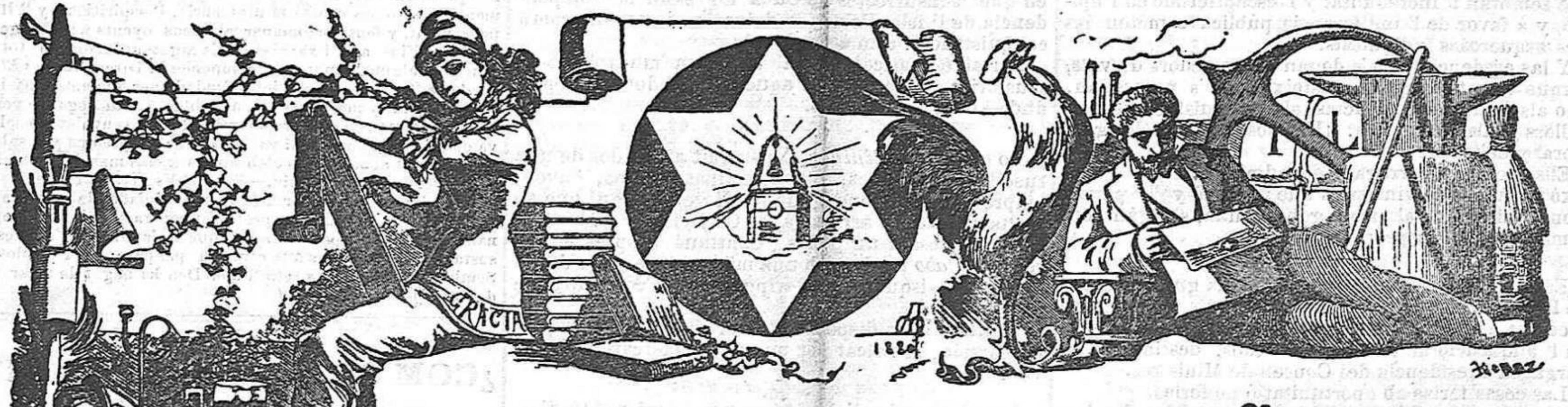

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.
Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50. Cuba y Puerto-Rico 2.—Estranger: 2'50.

JUSTICIA FLAMENCA

Li constituhirse l' últim ministeri, quan la *Gaceta de Madrid* revelá, que D. Paco havia atrapat la cartera de Gracia y Justicia, tothom se mirá ab assombro, preguntantse: —¿Es possible? ¿Vá la cosa de veras ó de broma?

Ningú podia imaginar-se al ex-pollo de Antequera vestint l' augusta toga. Unicament durant lo carnestoltas se podia comprendre tal figura á manera de disfressa, per lo contrast entre 'l tipo afluenciat y la vestidura severa. Pero, en temps normal, y de serio, la cosa no 's concebeix, á no ser que 's reconegui que D. Antón tant quant més vell va fentse, va tornantse mes bromista.

No: no s' imagina al primer magistrat de la nació, ab lo birret de gayrell á tall de calanyés, los brassos apoyats en las caderas, la picaresca rialla als llabis, fent l' ullet y dihent:—Ara vaig á ballar un *sapatado* ab la Justicia... Y per vella que siga la balladora, un cop jo la *jalee*, ja veurán quin garbol!...

Al pendre possessió del càrrech, va sellar lo seu nomenament ab un xiste que recorregué ràpidament las columnas de la premsa.

—Ministre de Gracia, ja no puch serho, porque la gracia la vaig perdre á Berlín, quan me operavan á la boca; pero de Justicia?... Deixenho per mi. ¡Y olé ya!

Y en efecte: l' home proposa; pero 'ls aconteixements disposan. Y no sols los aconteixements, sino las propensións, los instints, las genialitats de las personas. D. Paco ha sigut sempre un polítich capritxós, recreo dels seus amigatxos, terror dels seus adversaris y sobre tot de las lleys. Exercint lo ministeri de la Governació corrompé ab un virus de illegalitat 'l sufragi tan violent que ja may mes ningú ha pogut curarlo ni aliviarlo. Sent ministre de Ultramar, féu de l' administració de Cuba una *merienda de blancos*... ¡Qui sab si la guerra actual es filla en gran part de las despreocupacions de D. Paco sempre propens á guardar las millors talladas pels seus amichs!...

Tothom veu que aquestas lleugeresas s' han de saldar un dia ó altre ab sanch y llágrimas, quantiosos caudals y enormes vergonyas... Pero ¡tant se val, si en tot y per tot se fá la santa y omnimoda voluntat del ex-pollo de Antequera!

Ens faltava veure'l treballar en lo departament de Gracia y Justicia, actuant sobre aquesta institució que hauria de ser l' amparo y 'l resguard de la fortuna, l' honra y la vida dels ciutadans, y ja 'l tenim abocat pèl disparadero.

O molt ens enganyém ó prompte s' ha de veure que 'l verdader dueny y senyor de la Justicia, ja no será 'l Códich de las lleys que á tots obligan, sino la

voluntat soberana del ministre que á tothom s' imposa.

Apenas tancadas los Corts, ahont podfan cantarli las quaranta, com vá succehirli ab motiu del nomenament de jutjes municipals, D. Paco no ha tingut pron temps per tirar á terra de una bufada la inamovilitat judicial, garantia de recta é imparcial justicia, desde 'l punt que 'ls encarregats de administrarla, quedavan á cubert de las pressións y dels ressentiments oficials.

Ara no succehirá aixís. Al jutje ó al magistrat que no 's doblegui, podrán enviarlo á passeig, decretant lo seu traslado y hasta la seva cessantia. Y no sols podrán ser víctimas de una irastada aixís, per lo que fassan, sino per lo que hajan fet anteriorment. A un jutje de Madrid, que anys enrera tingué l' avilantés de enviar un suplicatori al Senat demanant lo processament de 'n Bosch y Fustegueras, D. Paco l' ha catxifollat sense encomenarse á Déu ni al diable. ¡Y bèn clarament li ha dit porque ho feya, qu' ell será tot lo que vulgan; pero de pèls á la llengua no n' hi té!... Y ara 'ls demés, mirantse en aquest edificant exemple, que aprenguin á viure.

Algú esperava que la magistratura en massa, alsaria un crit de protesta... Pero hem arribat á un tal temps que ja á Espanya no protestan més que las criaturas del batalló infantil de Granada.

Y es que tothom s' estima la pell; y es que avuy 'l únich sentit ben desarollat es l' olfato, y son molts los que 's contenen, atrets per una certa olor de lleminadura, que 'ls fá venir l' aygua á la boca.

D. Paco es prou aixerit, y si ab una má blandeix lo látigo, aguanta ab l' altre una grossa paperina de carmetilos.

Per aixó ab la mateixa ploma ab que tirava á terra la inamovilitat judicial, expedía un real decret oferint als magistrats y jutjes escedents la ganga de las notarias.

Bé es veritat que ni ell, ni cap ministre, ni ningú del mon pot disposar de unas plassas que no son sévas; de unas plassas regaladas per la ley del Notariat, que prescriu que s' ha de ingressar en la carrera per rigurosa oposició, y que imposa ademés determinadas garantias, en abono de la capacitat é integritat dels que han de ser depositaris de la fé pública.

Y á pesar de que la ley es terminant; y á pesar de que may ningú s' havia atrevit á vulnerarla; y á pesar de que 'l cos notarial ha sigut fins ara una de las pocas institucions espanyolas, seriament organizadas y respectadas de tothom, aquí está 'l decret del ministre sobreposantse á la ley; y aquí está la voluntat de D. Paco, desgabellant una institució justament considerada, vulnerant drets adquirits, y entrant resoltament á tall de tant se me 'n dona en lo camp neutral de la fé pública, per entatxonarlo de amichs y comparses y demés personas que aspiran á viure dels seus favors.

¡Y aixís procedeix un ministre que té al seu càrrech la representació suprema de la Justicia!...

Deya aquest dia algun periódich, que vensut pels disgustos que li ocasionan sas propias temeritats, don Paco 's disposava á presentar la dimissió de la cartera. Pero tot desseguit va desmentirse aquest rumor. L' ex-pollo antequerá no vol renunciar á la gloria de presidir l' obertura dels Tribunals; puig may havia tingut ocasió de ferho, y no 's resigna ara que se li presenta, á renunciar á tan gran honor.

Si ha de valer mon pobre consell, y tota vegada que ha de pronunciar un discurs, accepti 'l tema que li ofereixo, ab lo qual no duptri que deixarà ben sentada la seva omnipotencia.

Lo tema es lo següent:
«Necessitat de reemplaçar l' espasa tradicional de la Justicia ab una gran teya de Alcabete, que porti grabada la inscripció «¡Viva mi dueño!...»

P. K.

N Teodoro Baró, desde 'l *Diari de Barcelona*:

«Se 'ns ha imposat lo sufragi universal, y 'ns veyém obligats á pagarlo entregant credencials, aixó es, l' administració als corredors de vots, que no treballan per amor á la idea, sino per l' esperansa

de la recompensa.»

Tot aixó ho diu D. Teodoro per explicar la causa del gran trasbals d' empleats que hi ha á Espanya á cada cambi de situació.

¡Y de tot, ja ho están veyent: qui 'n té la culpa es el sufragi universal.

Ja 's coneix que D. Teodoro es á ca'n *Brusi*, y no pot negarse que ha prés bé el rumbo per navegar en aquellas ayguas reaccionarias. Atribuhint al sufragi universal (que ja sab ell bé prou que á Espanya no 's practica, la culpa de tot, donará gust al amo. Y fins es molt probable que quan D. Joan Mafié acabi 'ls turrons el nombrin director del vell diari.

Pero, amich Baró: per aquell Déu ab qui vosté creya tant, fins quan feya de progressista; per aquell manament del Decálech que prohibeix faltar á la veritat, sigui sincer una vegada á la vida, mal haja de ressentirse'n la seva conveniencia.

La causa de que 's recompensin ab empleos los serveys polítichs no 's deu al sufragi universal, ni al sufragi restringit, sino als corruptors de tots els sistemes electorals haguts y per haver; als que no contant ab l' apoyo del país s' empenyan á governarlo; als

que semblen l' incredulitat y l' escepticisme en l' opinió, y á favor de l' indiferencia pública cometem las mes asquerosas indignitats.

Y las credenciales no 's donan als corredors de vots, porque 'ls vots avuy ni existeixen ni 's necessitan, sino als falsificadors d' actas, als tarugistas, als xanxellers y als tupinaires. ¡Hermós conjunt de gent moral y delicada!

Els son los encarregats de administrarnos, y per aixó ja fá mes de vint anys que la nació y 'ls partits monárquics que alternan gobernantla, s' están consumint en la seva propia podridura.

Espanya está gastant ab motiu de la guerra de Cuba lo que té y lo que no té, y en aquests moments se li ocorra á n' en Cánovas gastar uns quants milions en l' adquisició de un edifici suauós, destinat á albergar la Presidencia del Consell de Ministres.

Las cosas ferlas ab oportunitat ó no ferlas. Aixis mentres l' infelís soldat espanyol ha de dormir al ras, respirant l' ayre empestat de la manigua, D. Antón, se recreará contemplant los primors y la suntuositat del nou edifici de la Presidencia.

Y ara guardemnos molt de atacar al govern, per aquest ni per cap altre motiu qualsevol.

Que ja s' ha convingut que mentres duri la guerra de Cuba serà un mal patriota aquell espanyol que no observi la tregua de la consideració.

Y en cambi 'l ministre que derrotxi la fortuna pública, serà un governant intaxable.

Si una cosa bona pot fer en Martínez Campos á Cuba, es pegar la gran escumbrada del sigle als empleats que no fan el pes, enviats allí pels ministres de la Península que sols se cuidan de oferir als amichs y de atendre als compromisos.

No es just que mentres los soldats se jugan la vida combatent l' insurrecció á cara descuberta alguns funcionarios ineptes y poch escrupulosos se la guanyin, refiats de que trobaran sempre l' apoyo dels padrins que allí 'ls tenen colocats.

Una *corassonada* en pró de la justicia, de la moralitat y la bona administració, li valdria al general Martínez Campos l' aplauso de tots los espanyols honrats.

Fins nosaltres l' aplaudiriam... y aixó que nosaltres no podrém perdonarli may la treta de Sagunto.

S' ha cridat la reserva del any 91.

Molts dels reservistas son casats y pares de familia. Apesar de tot, haurán de agafar el xopo, y anarse'n á Cuba.

Lo menos que pot fer lo govern es atendre á las familias que quedan abandonadas y sense amparo. Si no arriba á recordarse'n cometrá una crueltat que clamará venjansa al cel.

L' Inglaterra com qui no fá res acaba de apropiarse la isla de la Trinidad de la qual n' era propietaria la República brasilenya. Y tot lo mon tan tranquil, sense recordarse de donar lo crit de—¡Agafeula!—com se donaria á la Rambla de Barcelona, si qualsevol garna tractés de apoderarse de un rellotje.

¡Y cuidado que l' Inglaterra guarda rellotjes, portamonedas y mocadors de butxaca de todas las naciones del mon. A nosaltres ens té Gibraltar, á la Fransa las islas de Guersay y Jernessey, á la Italia, Malta, etc. Si todas las naciones s' unissen en un instant rebrian lo que 'ls ha sigut arrebatat.

De igual manera ab l' unió dels republicans espanyols, la proclamació de la República seria joch de pocas taulas.

Lo mon té l' Inglaterra que 's mereix, de la mateixa manera que tenim nosaltres la monarquia que 'ns mereixem.

A Bélgica actualment s' están celebrant animadas é imponents manifestacions populars al objecte de protestar contra 'l sentit ultramontá que aquell govern ha imprés á la ensenyansa pública.

Aquí en cambi 's concedeixen irritants privilegis á las corporacions religioses dedicadas á l' ensenyansa, y ningú ramuga: s' estableix ab carácter obligatori l' ensenyansa religiosa en los instituts, y ningú s' hi oposa.

La nació belga fá temps que treballa enérgicament per la conquista de la llibertat, sense retrocedir un pas; en cambi á la llibertat espanyola hém permés que li inoclessin grans dósas de virus teocrátich.

Ja que aném per tant mal camí, diguéim ab los capellans: ¡*Miserere nobis!*...

Son molts los periódichs extrangers, entre altres *The Times* de Londres qu' están fent una activa campanya filibustera, escampant las noticias mes alarmants á propósit de la guerra de Cuba.

No sembla sino que 'ls extrangers, y especialment els inglesos y 'ls nort-americanos, esperin que caigui la llebra per pelarla.

Tal es lo que succehiria, desde 'l moment mateix

en que 'ls insurrectes de Cuba logressin la independencia de l' isla. Pelada la deixarian ja que no comá conquistadors, com á traficants.

Per aixó es necessari qu' Espanya multipliqui 'ls seus brios, deixant á tots aquells buscadors de la perduda ab un pam de nas.

Lo canoner *Filipinas*, construhit ab fondos de una suscripció patriótica, anava destinat á Cuba, havent emprés lo corresponent viatge. Y vels hi aquí que ab molts traballs vá arribar á las Canarias, y allá varen haver de posarli un pedás. Continúa després en direcció á *Cabo verde* y ab una mica mes se pert. Ja no governava sisquiera, y 'ls tripulants ván corre un gran perill.

Al últim s' ha disposat que torni á Cádiz, son port de partida, remolcat per un vapor mercant. ¡Quina vergonya!

Lo ministre ha disposat que una comissió técnica, y una comissió administrativa, y no sé quantas comissions mes, vajan á Canarias á averiguar la causa del percans.

Los individuos de las comissions farán un viatge de recreo, espléndidament retribuhit y 'ls que las formín podrán exc'amar:

—¡Encare dirán que la marina espanyola no serveix de res!

Agrahim moltíssim l' invitació que per assistir al bateig civil de un seu fill vá dirigirnos lo lliure-pensador ciutadá Lluís Monreal Heredia, sentint que nostras multiplicadas ocupacions no 'ns permetessen assistir á un acte tan agradable.

Lo *Centre de Unió republicana* de la vila de Gracia ha traslladat lo seu domicili al carrer Riera de San Miquel, numero 51, pis 1° de la vehina vila.

A la simpática y patriota igualadina Dª Maria Trulló *Algué*.

Molt be y ab oportunitat havem sapigut tocar la corda sensible pera 'ls qu' encare senten palitar dins de son cor l' esperit de llibertat; puig estrany 'el que suscriu á miserias de localitats, fá que no puga concebir l' abandono, 'l despreci de una fetxa tan memorable com te de ser per la historia de Igualada las jornadas del juliol del 1873, ab la entrada desastrosa dels nearis del absolutisme. 'L que suscriu no tes mes que cor; no es la xifadura que está bastant apoderada de la majoria dels que saben enristrar una ploma, lo que m' ha mogut á felicitaros per la poesia que ah lo titol de «*Recorts*» estampá 'l popular senmanari *LA CAMPANA DE GRACIA* en son número passat; es l' entusiasme lo que m' ha mogut y que hi sentit sempre, pels valents que sapigueren exposar la vida y donar la sench en defensa de aqueixa malaurada població; es el cor qui sempre ha sentit aquellas desgracias y las ploro, per mes que siguin passats 22 anys; y es, per acabar, senyora, 'l que suscriu, un ignorat fill del poble; que ab l' insignificant titol de individuo del «*Comité de armament y defensa de la vila de Mortorell*» remogué junt ab los demés que 'l secundaren, l' esperit, per venir á donarvos auxili, quan per desgracia ja no hi forem á temps, ni las nostras escasas forsas haurian pogut evitarho.

Que per molts anys poguen, admirable ciutadana escriure, dedicant un recort, als mártirs de la causa del poble y en especial als que sucumbiren en aquellas tristas jornadas del juliol del 73 defensant la sempre heroica y republicana Igualada. Vostre correligionari admirador Q. V. M. B.

ANTÓN VILALTA Y PLANAS.

L. s Courts de Sant 4, Julio de 1895.

CARTAS DE FORA.—*Odena*.—A pesar de la rabiosa oposició del caciquisme, va constituhirse en aquest poble 'l Centro federal que á mes de societat politica ho es també de socorros mútuos. Sempre que un socio está malalt los demés van á treballarli la terra, surtint al camp ab una banderola. Tornava dijous un grupo de treballadors benéfichs, y 's veieren sobtadament detinguts pel sub cabo y dos individuos del cos de Mossos d' Esquadra, apuntantlos la carrabina. Després els prengueren el nom y s' apoderaren de la banderola. A un dels pagesos que protestá, li apuntaren novament l' arma. Ara bé: la llista de aquells honrats fills del treball junt ab la banderola, han sigut entregats al jutjat municipal, tal vegada ab la caritativa idea de empaperarlos, fentlos passar com á perturbadors del ordre públich. No faltaria sino que 's perjudiqués als que exercixen pacíficament un acte benéfich. Estarém á la mira y ja veurém si á la Espanya conservadora hi ha un resto de justicia.

Begas.—Quan teniam un arcalde qu' era un trist treballador, contribuia als gastos de la festa major y facilitava tots los medis perque aquesta pogués celebrarse ab alegria y relativa espléndidés. Avuy tenim per arcalde á un gran ricatxo, y 's va suscriure per 10 miserables rals als gastos dela festa. Igual va fer lo rector. Son de aquells que diuen que si 'ls pobres volen divertir-se, cal que s' ho paguin. Aquesta frase revela la consideració que 'ls mereixem la gran majoria dels vehins, que per desgracia no podém dir que nadém en l' abundancia, sino que 'ns ofeguém en l' escassés.

Artesa de Segre.—Assistirem lo dia 18 de juliol al enterro de un noy que sols havia sigut batejat civilment, sent fill de pare lliure pensador. Una música havia de tocar marxas fúnebres, quan lo tinent d' arcalde Joseph Rossell, en ausencia del arcalde primer privá la música, atenintse á la demanda que li feu per escrit l' home negre. En va se li feu present qu' ell no podia oposarse á un acte tan legal: ell respongué que s' atenia á las ordres de la rectoria. Se desitja saber qui es arcalde á Artesa: ¿l' home de la sotana ó l' que ha sigut elegit segons las prescripcions de la Lley municipal?—A pesar de tot l' enterro civil se veje extraordinariament concorregut.

Tarragona.—Mentida sembla que á últims del sigle xxx hi haja tants gamarusos y llanuts, sobre tot en una capital de provincia. Fa uns quants dias se trobava aquí un noy de set anys, en companyia del seu pare, qual noy diuen los missay-

res qu' es un nou Deu. Va per carrers y passas recitant de memoria sermons contra la masoneria, l' espiritisme y 'l lliure pensament, y fent encomanar als seus oyents á la Verge del Carme.—Fins ara 'l xavalet havia sigut aplaudit per tot arreu; pero alguns llanuts que componen la Directiva de «*El Fomento de Tarragona*», societat fundada per fomentar los interessos morals y materials de la població, van llogarlo per fer un dels sermons del seu repertori.—Lo dia senyalat, lo saló se va omplir de gom á gom: va comensar la predicació y 'l saló de una societat ahont s' hi celebran las xefias mes fenomenals se va convertir en una iglesia.—Y l' infelís xavalet creyentse que seria aplaudit va emportarse'n una xiulada de primera. La major part dels socis van protestar contra aquell acte repugnant, á pesar dels pochos llanuts que aplaudian los xiscles insustanciais ensenyats á la criatura pel pare que l' explota.—Sembla que d' aquesta feta 'l nou Deu ha hagut de tocar pipa á *paso ligero*.

En preparació:

¿CÓM SE PESCA UN MARIT?

PER C. GUMÁ

Queda oberta pels corresponsals la llista de pedidos.

¡A VIURE!

—Romero...

—Mani, senyor.

—Vina aquí: 't vull consultar.

—No ha de fer mes que manar: soch son humil servidor.

—Voldria aná á pendre banys per segui un xich la corrent...

—Miri que aixó es molt dolent per un home dels seus anys.

—Ja ho sé, ja n' hi sentit veus; pero no tinguis cap pó:

com mida de precaució pendré no més banys de peus.

L' únich que 'm té preocupat es aixó: dat lo caris

que avuy presenta 'l país, ¿me 'n puch ana: descansat?

¿Puch entregarme al tiberi, abandonant lo timó

á la pobla discreció dels companys de ministeri?

—¡Carám! ¿Que no 'ls creu capassos de portarlo per si sols?

—Temo que fassin bunyols y tot se 'n vaji de nassos.

Tú sabs, perque 'ls tens tractats y 'ls has apamat ben bé,

que plegats venen á sé un' auca de nulitats.

Si avuy que no 'ls deixo un' hora res los surt regularment,

¿qué farán desde 'l moment en que jo me 'n vagi á fora?

—¡Fugi, home; no sigui aixis!

¡Vés ara ab qué va á pensá!

¿Vol aná á passeig? Hi va,

¡y olvidissen del país!

Busqui plahers y alegrías y begui la ditxa áraig...

Miri, jo també me 'n vaig dintre de dos ó tres dias.

—¡Cóm! ¿Tú te 'n vas?

—¡Per supuesto!

¿Que 's creu que 'm vull rosti aquí?

—¡Jo que ara t' anava á dí que 't quedessis al meu puesto!

—¡Ara hi corro!

—¡Sí, bufó!

—¡Bab! No 'm xafi la guitarra...

¿Que 's pensa que 'l tenir barra priva de tenir caló?

—¡Y donchs! ¿Cóm dimontri ho faig?

—¿Cóm? Sense amohinars'hi gayre: vosté se 'n va á pendre l' ayre y jo també me 'n hi vaig.

Deixém aquí en Cos-Gayón de guardiá de la cassola,

y, apa ¡viva la tabola!

á rondar y á veure mon!

—¡Qué sé jo!... Jo no m' hi ajusto á tan cómoda teoria,

perque ¡y si qualsevol dia lo país ens dona un susto?

—¡Y qué ha de dar!... ¡Qu' és pajés!...

Tingui en compte qui li diu: en tot lo present istiu

no passará res, res, ¡res!

La bolsa farà las pujas y baixas que sempre fá;

á Cuba s' ha d' esperá que passi aixó de las plujas;

los moros viurán quietons, los *pagans* pagarán

y 'ls pobles s' esbravaran armant manifestacions.

—¿Vols dir, Romero?

—Vull dí.

Ne tinch la certesa plena: tiris'ho tot á l' esquina

y créguim ¡eréguim á mi!

—¡Tú calmas los meus afanys!

—Si senyor, ja se 'n pot riure.

—¡Abur, donchs, Romero! ¡A viure!

—Don Anton ¡já pendre banys!

C. Gumá.

ARMAS NOVAS

H i ha permís?
 —¿How?
 —Dich si hi ha permís... Encara que, tractantse de periodistas, y periodistas inglesos, que son capassos de violar fins lo secret de l'arcoba, no es necessari demanar permís ni gastar gayres compliments... ¿Es aquí la redacció del Times?
 —Si senyor. ¿Qué se li ofereix?
 —Home... ¿M' permet que m' assenti?... ¡Ey! Si no m' ha de costar molt car, perque crech que vostés tot ho cobran...
 —¡Oh! Time is money... Vosté dirá.
 —Seré breu, perque aixó de que l' temps es diner me dona molt mala espina. No fos cas que després me portés lo compte del temps que m' ha estat escoltant.
 —¡Al grá!
 —¡Just! Aixó es ser práctic: la palla que se la menjin los burros. Donchs bueno; jo soch espanyol y acabo de fer un descubrimient.
 —¿Un motor? ¿una mina? ¿una nova pila eléctrica? ¿una combinació mercantil?
 —No senyor: hi descubert un arma nova.
 —¡Hola! ¿Blanca? ¿de foch?
 —Un arma de boca; millor dit, de ploma; més ben dit encara, de paper.
 —Explicuis.
 —Fins ara la guerra ha apelat á tots los recursos que la perversitat y la mala fé li han suggerit. La guerra usa canons, llansas, fusells, sabres, revólvers, pistolas, ametralladoras, espasas... La guerra mina las poblacions, envenena las ayguas dels rius, llensa globos carregats de materias explosivas, escampa quadrillas d' espías...
 —Endevant, y depressa: tot aixó es vell, antich, rutinari.
 —Pues ara vé lo inesperat, lo que jo acabo de descubrir, l' arma nova de que li parlava.
 —¿Y aquesta arma es...
 —La guatilla.
 —¿What?
 —La mentida, la farsa, la mistificació...
 —¿Cóm s' usa aquesta arma?
 —En forma de noticia, estampada en las columnas d' un periódich. Vosté deu estar enterat de la insurrecció de Cuba...
 —¡Yes!... Una mica.
 —Donchs gracias á aquesta trista circunstancia, hi descubert l' arma nova. Es á dir, hi descubert que l' arma existeix, perque l' invenció—ho confesso modestament—no es meva.
 —No comprend...
 —Es senzillissim. Veyent los insurrectes cubans que ab las armas fins ara conegudas no podían adelantar un pas, van comensar per acudir als diaris del Nort-América solicitant la publicació de noticias falsas, fingint victorias, inventant progressos y donant á la insurrecció, sobre l' paper, una importancia que sobre'l terreno may ha tingut.
 —¿Caramba! ¿Aixís estém?
 —Aixís. Després dels diaris nort-americanos van venir los francesos. També allí van escampar pel món un vol prodigiós de guatillas, suposant que ls separatistas cubans eran poch menos que amos de l' isla, qu' Espanya no tenia medis de defensa y que l' moment de l' independéncia era qüestió de setmanas ó de mesos.
 —¡Vaya un modo de proceder!...
 —Si senyor: ¡vaya un modo! Pero dona la casualitat que de cop y volta l' arma ha saltat á Inglaterra, y á horas d' ara tenim que fins lo Times, lo periódich de vosté, l' usa casi hé en cada número.
 —¡Oh!... Per lo que s' refereix á nosaltres...
 —Vostés procedeixen ni més ni menos que ls diaris dels Estats-Units y ls francesos: esgrimeixen la guatilla y ab lo seu poderós auxili tractan d' apoyar y donar calor á l' insurrecció cubana.
 —¿Ja n' está segur?
 —Y tant! Aquest dia l' Times, lo seu famos periódich, comunicava al món que en lo combat de Bayamo lo general Martínez Campos havia sigut acorralat, vensut, ferit y fet presoner!... Es cert que al mateix temps que vostés donavan la noticia, l' general recorria tranquilament la costa de Cuba; pero entretant la guatilla ja volava, l' arma havia fet lo seu efecte... y en últim resultat se venia á demostrar que ls insurrectes, després d' haver fet presoner al general, havian tingut la bondat de deixarlo anar altra vegada.
 —Pot contar que quan lo Times ha donat aquesta noticia...
 —Si; deuré ser perque li haurán recompensada bé; pero, com donde las dan, las toman, tinch l' honor de participarli que nosaltres aném també á fer us d' aquesta nova arma y que desde avny comensarém á divertirnos y á entretenir lo món á costas de vostés.
 —¿Qué farán?
 —¿Qué?... Demá tots los diaris d' Espanya publicarán la noticia següent: «Lo príncep de Gales ha fugit ab la filla d' un sereno de Londres. Los ministros, avergonyits, s' han envencenat ab sulfomant. L' emperador d' Alemania, net de la reyna Victoria, ha hagut d' enviar á Inglaterra una dotzena d' hulanos per conservar l' ordre.»
 —¡Pero aixó será una etrocitat! ¡aixó será propalar la mentida!...
 —No: será usar l' arma que vostés acaban de posar al servey dels insurrectes de Cuba. ¿Ho té entés?
 —Si senyor; pero...
 —Nada: no tinch res mes que dirli. ¡All Right!...
 FANTÁSTICH.

REPICHS

Un diputat que havent sigut elegit com á fusionista va ferse conservador, se troba actualment passe-

jantse pel districte, y li succeheix que ningú l' saluda, ni ningú se l' mira.
 —¿Es possible—pregunta—que aquesta bona gent fassin un cas tan extraordinari de las evolucions políticas?
 —Dispens—li diu un seu amich.—¿Sab per qué no l' saludan? Perque no l' coneixen. Cregui que ab el cambi de idees fa tota un' altra cara.
 Aquesta anécdota rigurosament histórica, demostra qu' en alguns pobles rurals encare s' hi conserva un fondo de vergonya.

Diálech:
 —¿Qué li sembla la qüestió de n Mora?
 —¿Que vol que li diga! Las moras son lo fruyt de l' esbarzer, y es molt probable que qui vulga cullirlas, se puuxi.
 —Sobre aquest punt no tingui cap por. Los conservadors no s' punxarán. ¿No sab per qué?
 —Vosté dirá.
 —Perque tenen la pell extraordinariament groixuda.

Un parrafet del meu amich Nakens:
 «En suma: l' país avuy careix de ideals: lo religiós que tractan de imposarli no es ja tal ideal, y per altra part ni l' sent, ni l' vol. Lo Deu dels bisbes que tenen 8,000 duros de renda, palacio y carruatge no es, ni pot ser may lo Deu de un país famélich.»
 Aquesta es una veritat com un temple... S' entén: com un temple net de mercaders.

La trastada que fa en Romero Robledo al cos notarial, no té nom ni té dibuix.
 Un notari m' deya aquest dia:
 —Fins ara he donat fé; pero desd' ara confesso que ja li comensada á perdre.

En Silvela y en Nocedal s' están fent l' ullet. L' home del sentit juridich sembla que no tindrà cap inconvenient en aceptar l' apoyo de las taifas integristas, al objecte de constituir un centro católich monárquich que ls ajudi á enfilarse al candelero. Las fasions lo mateix poden ferse ab gelatina que ab cera de monument.

Vuitcentas comunitats religiosas, especialment de monjas, van enviar un mensatge de adhessió á la Regent D.ª María Cristina l' dia del seu cumpleany. Los carlins es an que trenhen foch pels caixals. ¡Las monjas ferse cipayas!... ¿Ahont s' es vist una girada d' hábits com aquesta?

 Pero, al meu entendre ls carlins haurian de tenir una mica de calma. Aixís com molts comunitats religiosas gastan corretja, ells n' haurian de gastar també.
 Encare en los convents se guardan los capdellats, las agullas y ls didas ab que las esposas del Senyor brodavan aquells famosos detente bala de la passada guerra civil.
 Y quien tuvo, retuvo.
 Vol di aixó, parlant en plata, ó al menos jo aixís ho conto, que tot anirà tornant si ls liberals som tan tontos.

Dimars, procedent de Valencia, vá arribar á Barcelona, en Ramonet Nocedal, marxant immediatament á las Provincias Vascongadas.
 «Com no s' havia anunciat la seva arribada—diu El Correo Catalán—ni ls integros, ni ls silvelistas, pogueren disposarli cap obsequi.»
 «Ni nosaltres tampoch—podia haver afegit—varem tenir temps, ni ocasió de tirarli cap tronxo, ni l' mes petit tomátech.

Continúa la ratxa de suicidis místichs. A Cuenca, va enjegarse un tiro per dessota de la barba, anavenhi la closca del cap en direcció del cel, lo Reverendo Cuero, capellá del convent de monjas Agustinas.
 En lo carrer de D. Ramón de la Cruz de Madrit, un subjecte va expedirse el mateix lo passaport per l' altra vida. Aquest fulano si no era ensotanat mereixia serho, tota vegada que tenia las parets de la seva habitació empaperadas ab estampas y adornadas ab rosaris.
 Y ara aném repetint lo que diuhen los católichs en semblants casos: «En la major part de las ocasions, lo suicidi es degut exclussivament á la falta de creencias religiosas.»

Los fills de la heroica Tortellá que resideixen á Barcelona, se proposan celebrar per primera vegada l' solemne aniversari del 31 de agost del any 73, en que retrassaren l' atach de las taifas carlistas, las quals entregaren la vila al saqueig y al incendi.

En una visita que varem fer á Tortellá alguns anys després de aquesta memorable defensa, un de aquells heroichs voluntaris anava cada dia á dormir entre las ruinas de la seva casa.
 —¿Per qué no la reconstruïu?—varem preguntarli.
 —Jo no dech ferho—ns vá respondre.—Los carlins me la van destruir y ells me l' han de reedificar.
 ¡May mes he pogut olvidar aquesta resposta! Los temps han anat passant: los carlins viuen felissos al amparo de la restauració borbónica... Pero consti que ls sentiments de justícia que alentava aquell valent voluntari, viuen encare en la conciencia de la part mes sana dels partits republicans.
 No hi ha plasso que no s' compleixi, ni deute que no s' pagui.

SOLUCIONS

A L' INSERTAT EN LO ULTIM NUMERO
 1.ª XARADA.—Ca-na-lla.
 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—Castelló d' Ampurias.
 3.ª GEROGLIFICE.—Com mes gran un es, menos petit.
 Han endevinat totas las soluciones los ciudadanos S. de Pamplona, E. Nomigra, Miq. de Reus, León de Glizzana y Andreu-het, n' han endevinadas 2, H. Vila M. y Un Ex-sarabuhista; y 1 no més, Canigó y J. M. P.

XARADA
 Per la tres-dos de Nadal vaig comprá un bebé de hu-dos qu' era l' mateix que un toró l' ¡tant ben fet!... tant natural!... que ni de carn y ossos fos!
 F. PISPAP.

TRENCA-CLOSCAS
 O. TOMEU SOLER

Formar ab aquestas lletras lo titul de una producció catalana.
 TONET BRUFAU.

CONVERSA
 —¿Vol veni al mar, taberner?
 —No, noy, tinch feyna.
 —Me pensava que sortia.
 —Sí.
 —¿Y ahont ha de anar?
 —A casa la que has dit tu mateix.
 J. NAS.

GEROGLIFICE
 TO
 3 100
 I
 MENT
 V
 DIA
 gra Vi
 MARIMÓN PALASAO.

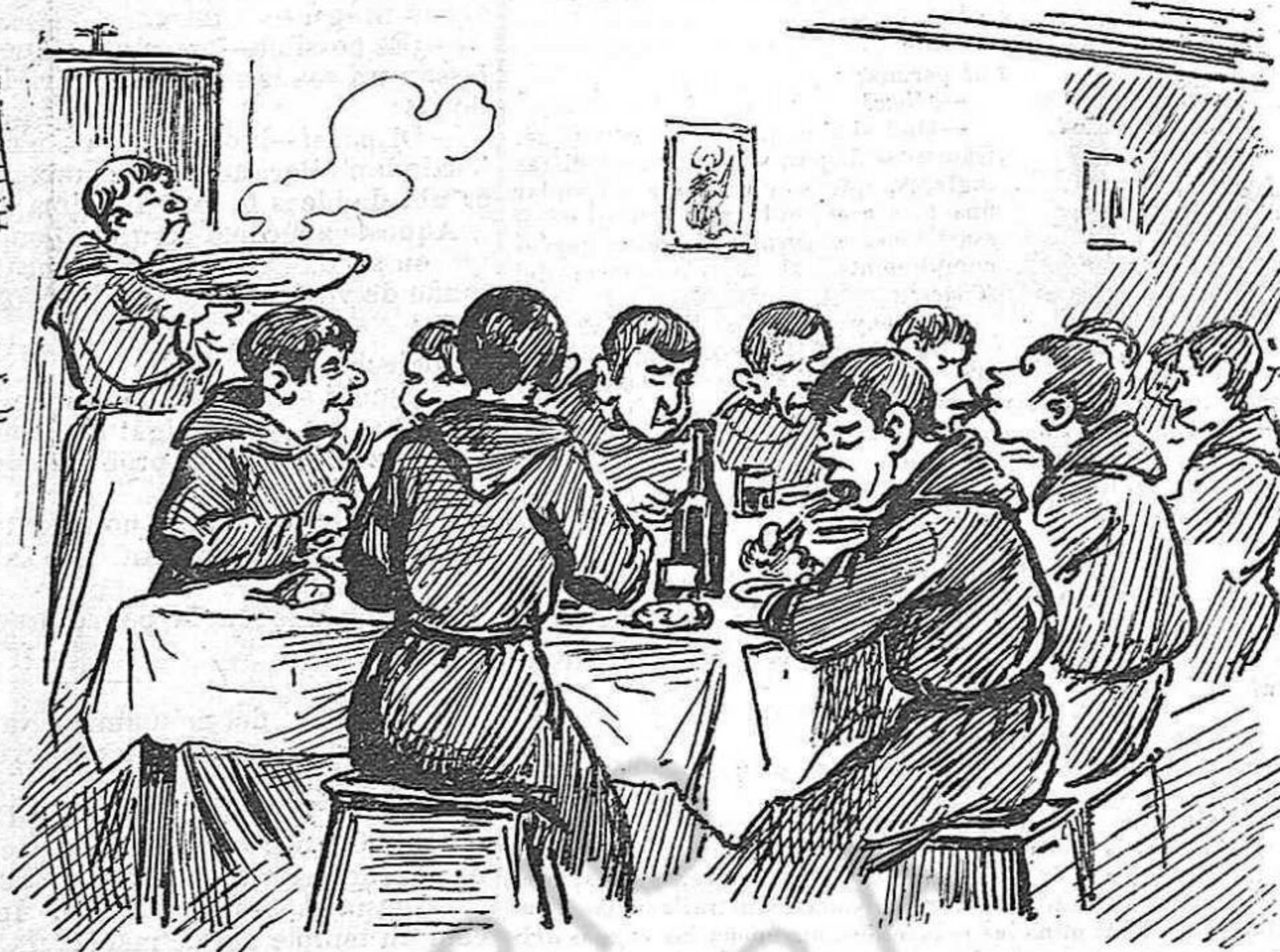
CORRESPONDENCIA PARTICULAR
 Ciudadá Anton del Camp, H. Vilá M., Mig. de Reus, T. R. Peixaté E. Nomigra, M. Rius (El Pilo'o), S. Sol y Tera, Joan Casajuana, M. Nojá, D. S. (Vilafranca), Pica Foch, Redeabach, Pepet Adaball, S. Muri, S. Cildes, y Sanch d' Orxata.—Lo que ns envian aquesta semana no fa per casa.
 Ciudadá Gonnell: poé ich, Leon de Glizzana, Pepito Llauné, Gall sense crest, Jumerá, R. Fujol, Mir, Miquel Pané, A. Soler y Ribot, A. Fent, Lluís, y Anton E. Ferrant.—Insertarém alguna cosa de lo que ns envian.
 Ciudadá N. N. N.: No ns acaba de fé l' pes.—E. de Ugarte: Tindrem en compie la noticia.—Quimet de las Coblas: Va bé.—F. R. (Las Cataoyas): La qüestió té un carac er massa personal y no ns convé tractarla.—Quim Artigayre: Está molt bé: mil gracias.—J. Alcazar: Lo primer ens agrada mes que l' altre, si bé es una variant del famos sonnet de Lope de Vega.—A. J. Compte: Está bé de debó y li agrahim.—Jepet de l' Orga: Rebut l' envío y mil gracias.—J. Alamalv: Están bé.—R. Alonso: Idem.—S. Borrut y S. Fluixejá.—R. Rata: Ho passarám á la persona á qui ho dedica perque se n' enteri.—A. Doria: Va bé.—Un Guerritista: Com que cada semana n' rebém un feix, no podém donar l' abas: farém lo que podrém.—P. Grané y J.: Sobre ser algo gastat no es gens simpálich.—Enrich Riera: Enterats.—Paul t. Pistrinchs: Los versos son bastan dolents.—J. Oller R.: Es fluix.—Salvador Bonavia: La xarada ado'eix del mateix mal d' altres que n' ha enviat: es llarga, haventhi una pila de versos que no tenen res que veure sb la combinació.—F. Tiana: Está bé y será conplascut.—Rebany Gratallops: Ha fet tart.—J. B. Guñá Si l' vers onze sigüés mes armónich, estaria bé.—Pep Guitarreta: Lo geroqlifich está bé: respecte á la poesia, haurém de buscarla á las carteras.—P. B. (Vilafranca): La naturalesa del assumpto y la circunstancia de traslluhirs'hi una qüestió de familia, ns ha impedit publicar la caria.—F. Sandoval (Tarragona): Tothom té dret de jutjar la gracia o la desgracia dels nostres escrits; pero no de at' buhirnos pensamientos anti-patriólichs, contra ls quals protestém ara y sempre. Se necessita extremar molt: las cosas pera donar á una broma ignoscent un alcans tan exagerat com el que s' desprén de la seva caria, á la qual contestém per cortesia.

LOPEZ, Editor.—Rambla del Centro, 20
 4, López Robert, impresor, Asalto, 63.—BARCELONA

CABORIAS PALPITANTS

Aquestos defensen la patria nostra.

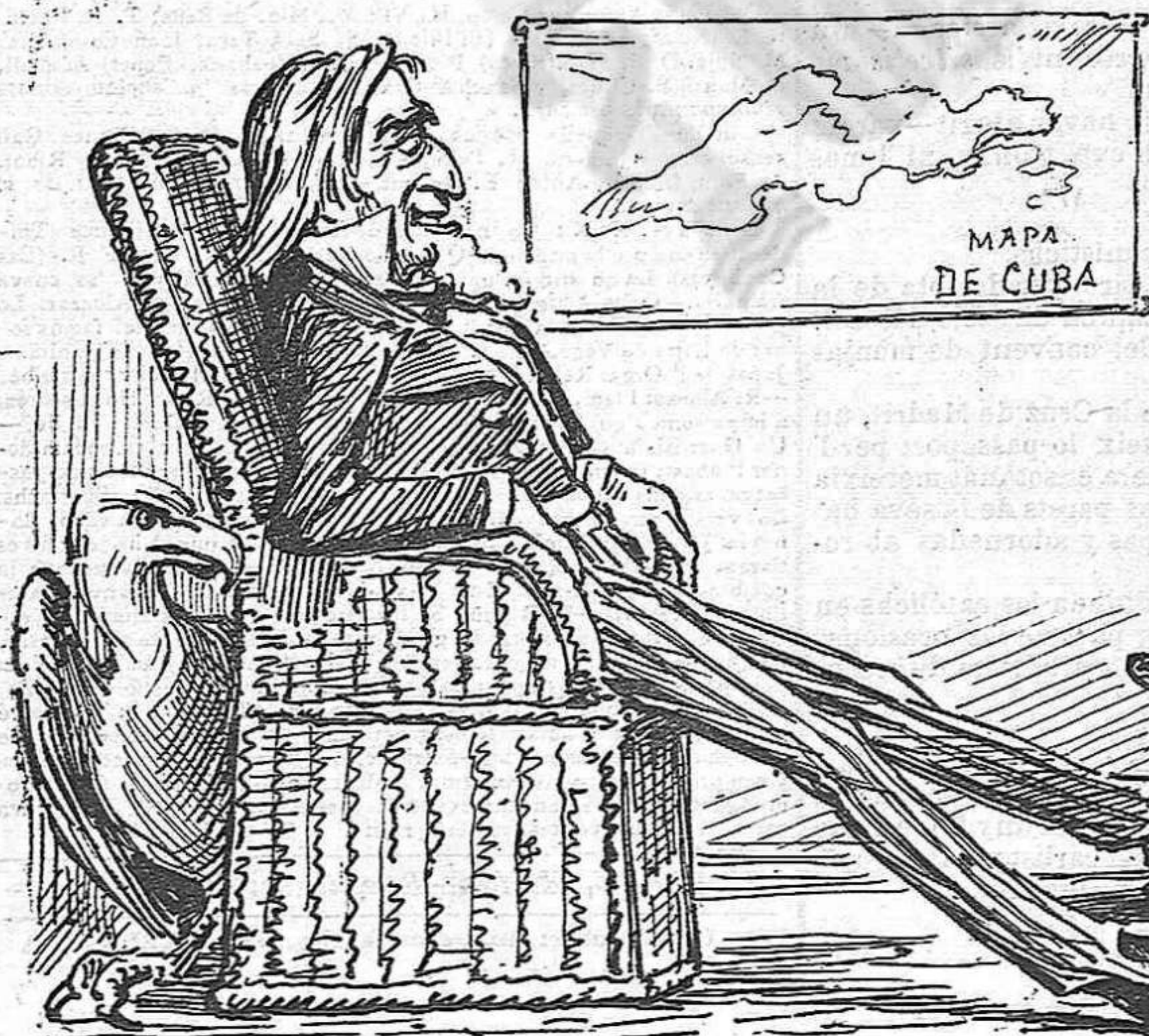
Aquestos defensen la patria seva.

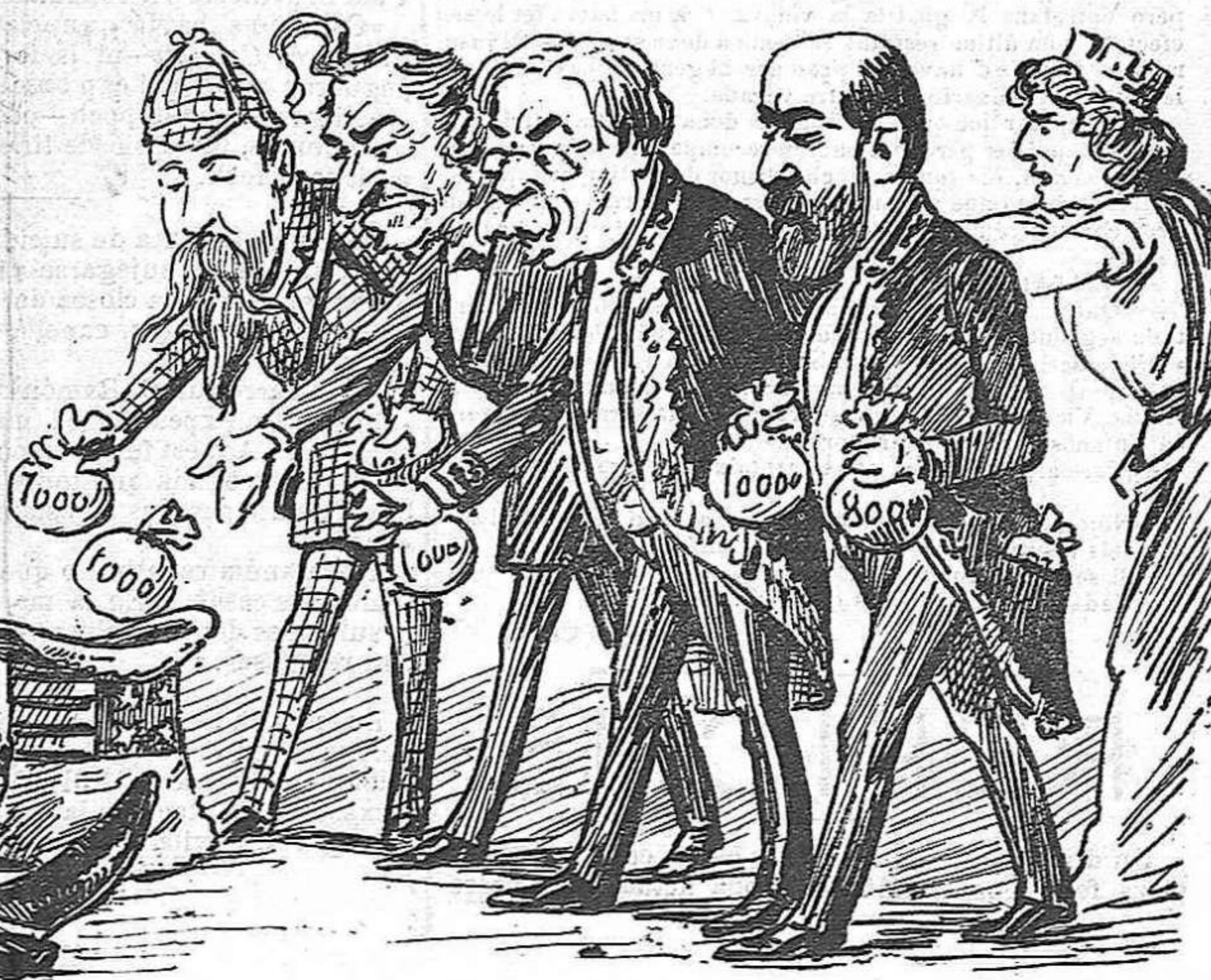
Aquestos toman las ayguas pel servey de la patria.

Aquestos prenen las ayguas á càrrech de la patria.

Si lo de la qüestió-Mora se vol arreglá aviat,

que ho paguin aquests ricatros ja qu' ells ho han embolicat.